

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”
Tədris məsələləri
üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
“16” sentyabr 2025-ci il

Fənnin sillabusu

İxtisas: 050809-Turizm bələdçiliyi

Fakultet: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Xarici dillər

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Xarici dil -1 (Rus dili)

(Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin Elmi Şurasının 14.07.2017 il 5 №-li protokolu əsasında təsdiq edilmişdir)

Kodu: HF-B02.1

Tədris ili: III (2025-2026-cı il)

Semestr: V

Tədris yükü: Cəmi: 210 saat. Auditoriya saati - 45 (Praktik dərs)

Tədris forması: əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

Auditoriya N: 105

Saat: 2-ci gün 12:20, 5-ci gün 12:20

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: b/m. Ağayeva Zülfüyyə Xanoğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Əli Məmmədov küçəsi, 40.

Məsləhət saati: 10.00 - 12.00

E – mail ünvanı: zulfiyye.agayeva.1964@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

1. М.Н. Аникина «Лестница» I. Учебник-книга по русскому языку
2. К.Т. Керимова, А.А. Алиева «Практический русский язык» (часть I, II) Баку -- 2014.
3. Современный русско-азербайджанский словарь. 28, 500 слов. – М.: Изд-во Бао, Пресс. 2003
4. Ожегов С.И. Словарь русского языка. М.: последние издания.
5. Мурадханлы Б. М. Гасанова У. Русский язык Баку – 2005.
6. И.М. Алиева Русский язык, Рабочая тетрадь (часть I, часть II) Баку-2017.
7. Самира Гулиева «Русский язык», (часть I, часть II) Баку-2011.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən heç bir fənninin tədrisi vacib deyil.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Fənnin təsviri: Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya-1 (Rus dili) fənni çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə materialı rus dilində təqdim etmək, nəqliyyət, akademik və yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılanması xüsusi diqqət yetirilməlidir. Bu fənn əlavə ikinci xarici dilin öyrənilməsinə xidmət edir. Fənnin tədrisi ikinci xarici dilin öyrənilməsinə və dil bacarıqlarının əldə olunmasına nail olmaq üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Fənnin tədrisi zamanı tələbələrə ikinci xarici dil biliklərinin formalaşdırmaq üçün müxtəlif növtəpşırıqlardan istifadə olunur. Müasir şəraitdə kadrların dünyada ünsiyyət vasitəsi olan aparıcı dilinə-rus dilinə yiyələnməsini təmin etmək və bu dildən işlədikləri fəaliyyət sahəsində səmərəli şəkildə istifadə etməyi tələb edir. Ali məktəbin tədris planı tələbələrin rus dilində öz fikirlərini orta səviyyədə ifadə etməyi bacarmaq və bu dildə ünsiyyət vasitəsi kimi istifadə etməyi tələb edir. Buraya rus dilinin təlim vəzifələri metodları tələbələrin bilik və bacarıqlarının, vərdislər əldə etməsi üçün ən optimal şəraitin yaradılması məsələləri daxildir. Bu fənnin məqsədi nəyi necə öyrənmək və tədris zamanı qarşıya çıxan suallara düzgün və hərtərəfli cavab verməkdir.

Fənnin məqsədi: Tələbələrə ikinci xarici dilin (Rus dilinin) müxtəlif səviyyələr üzrə dil və yazı vərdislərinin aşılanması və baza bilikləri verməkdir. Fənnin tədrisi sayəsində tələbələr ixtisas dilindən əlavə ikinci xarici dil (Rus dili) platformasından əldə etdikləri baza bilikləri əsasında çox da mürəkkəb olmayan mətnləri tərcümə etmək, ünsiyyət qurmaq bacarığına yiyələnirlər. Kursun tədrisi ilin I semestrində 45 saat məşğələ nəzərdə tutulur.

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saallarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal- tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəricilər isemester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

Toplanan bal	Qiymət	Hərflə
91-100	əla	(A)
81-90	Çox yaxşı	(B)
71-80	Yaxşı	(C)
61-70	Kafi	(D)
51-60	qənaətbəş	(E)
51-dən aşağı	qeyri-kafi	(F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

İsləbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: 45 saat məşğələ

N	Keçirilən mühazirə və seminar mövzularının məzmunu	Müh	Sem	Tarix
1	Тема: Знакомство. Русский алфавит. Личные местоимения. Краткий обзор: : Составить диалог на тему: «Знакомство» Словарная работа. Разговорные фразы на представления и знакомства. Русский язык. Роль и значение русского языка в нашей жизни. Образцы на спряжения глагола в настоящем времени. Учебники 1-7		2	
2	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Работа над словарным запасом. Проводить диалог между студентами. Учебники 1-7		2	
3	Тема: Наша семья. Буквы и звуки. Основные правила русского литературного произношения. Притяжательные местоимения. Краткий обзор: Словарная работа. Перевод текста на азербайджанский язык. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
4	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Повторительные упражнения. Краткий обзор: Перевод текста на азербайджанский язык. Грамматические упражнения. Образцы на спряжения глагола в настоящем времени. Учебники 1-7		2	
5	Тема: Наш университет. Слог и функции ударения. Вопросительные и указательные местоимения. Краткий обзор: Произношение новых слов и выражений. Словарная работа. Составить предложения с новыми словосочетаниями. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	

6	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Составить диалог на тему: «Наш университет». Работа над словарным запасом. Составить предложения с данными словосочетаниями. Выписать из текста вопросительные и указательные местоимения. Учебники 1-7		2	
7	Тема: Как проходит мой день. Возвратные и отрицательные местоимения. Имя существительное. Разряды имен существительных. Краткий обзор: Работа над словарным запасом. Запись новых слов и словосочетаний. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
8	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Словарная работа. Поставить вопросы к тексту. Составить предложения с новыми словосочетаниями. Учебники 1-7		2	
9	Тема: Наше общежитие. Род имён существительных. Мужской и средний роды имени существительного. Женский и общий роды имени существительного. Краткий обзор: Словарная работа. Ответы на вопросы. Упражнения на определения рода имён существительных. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
10	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Составить диалог на тему: «Разговор по телефону». Грамматические упражнения на самопроверку. Индивидуальный опрос. Словарная работа. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
11	Тема: Времена года. Понятие о числе существительных. Понятие о единственном и множественном числе существительных. Согласование местоимений с существительными. Краткий обзор: Правильное написание числительных. Запись новых цифр прописью. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
12	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Грамматические упражнения на самопроверку. Индивидуальный опрос. С данными словами и словосочетаниями составить предложения. Учебники 1-7		2	

13	Тема: Легендарная личность. Имя числительное. Разряды имён числительных. Количественные числительные. Краткий обзор: Повторительные упражнения. Словарная работа. Выразительное чтение текста. Поставить вопросы к тексту. Образцы на спряжения глагола в настоящем времени. Учебники 1-7		2	
14	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Поставить вопросы к тексту. Грамматические упражнения. Словарная работа. Учебники 1-7		2	
15	Тема: Лянкяран. Понятие о порядковых и дробных числительных. Краткий обзор: Грамматические упражнения на самопроверку. Читать и переводить текст на азербайджанский язык. Поставить вопросы к тексту. Образцы на спряжения глагола в настоящем времени. Учебники 1-7		2	
16	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Учебники 1-7		2	
17	Тема: Национальный герой Азербайджана . Собирательные числительные. Согласование числительных с существительными. Краткий обзор: Повторительные упражнения. Словарная работа. Составить предложения с новыми словосочетаниями. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
18	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Повторительные упражнения. Работа над текстом и словарным запасом. Фронтальный и индивидуальный опрос студентов. Поставить вопросы к тексту. Образцы на спряжения глагола в настоящем времени. Учебники 1-7		2	
19	Тема: 8 ноября - День Победы. Понятие об имени прилагательном. Согласование прилагательных с существительными. Падежи имён существительных. Общее понятие о склонении имен существительных. I склонение имён существительных. Краткий обзор: Запись новых слов и словосочетаний. Читать и переводить текст на азербайджанский язык. Поставить вопросы к тексту.		2	

	Учебники 1-7			
20	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Повторительные упражнения. Спряжение глагола в настоящем времени. Учебники 1-7		2	
21	Тема: Государственные атрибуты нашей республики (Флаг и гимн). II и III склонение имён существительных. Краткий обзор: Склонение существительных по примерам в письменной форме. Читать и переводить текст на азербайджанский язык. Словарная работа. Поставить вопросы к тексту. Учебники 1-7		2	
22	Тема: Работа над текстом по развитию речи и грамматическим материалом. Краткий обзор: Читать и переводить текст на азербайджанский язык. Словарная работа. Поставить вопросы к тексту. Составить предложения с новыми словами. Учебники 1-7		2	
23	Тема: Повторение пройденного материала. Общий повтор. Краткий обзор: Повторительные упражнения. Учебники 1-7		1	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- Rus dilinin ünsiyyət vəsiti kimi işlənməsi
- Rus dilini işlədikləri fəaliyyət sahələrində səmərəli şəkildə istifadə etməyi bacarmaq
- Rus dilində öz fikirlərini orta səviyyədə ifadə etməyi bacarmaq
- Rus dilinə yiyələnməyi təmin etmək

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tələbələrin rus dilində öz fikirlərini orta səviyyədə ifadə etməyi bacarmalıdırlar.
- Rus dilində orfoqrafik və orfoepik qaydalara əməl etməyi bacarmalıdırlar.
- Rus dilindən anadilinə tərcümə etmək vərdişlərinə yiyələnməlidirlər.
- İşləyəcəkləri fəaliyyət sahələrində rus dilindən səmərəli şəkildə istifadə etməyi bacarmalıdırlar.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi.

XIV. Kollokvium sualları:

- Kollokvium sualları (12.11.2025 – 25.11.2025-cü il tarixinədək keçirilən mövzular üzrə):
- *Перевести предложения на азербайджанский язык.*
- Kollokvium sualları (08.12.2025 – 18.12.2025 tarixinədək keçirilən mövzular üzrə):
- *Просклонять данные существительные в единственном числе*

- *Дописать окончания в данных словосочетаниях*

XV. İmtahan biletinin forması:

- *Переводить предложения на азербайджанский язык*
- *Поставить вопросы к тексту (10 вопросов)*
- *Дополнить предложения*
- *Просклонять данные существительные в единственном числе*
- *Дописать окончания в данных словосочетаниях*

XVI. İmtahan mətnləri

1. Наш университет
2. Наше общежитие
3. 8 ноября – День Победы
4. Времена года
5. Национальный герой Азербайджана
6. Легендарная личность
7. Государственные атрибуты Азербайджанской Республики (Флаг и гимн)
8. Лянкяран
9. Как проходит мой день.

Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya-1 (Rus dili) 050809 Turizm bələdçiliyi
ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Xarici dillər” kafedrasında 12 sentyabr 2025-ci ildə 01 sayılı protokola əsasən müzakirə edilmişdir.

Фəнн мүəллими: – b/m Z.X.Ağayeva

Кafедра мүдирі: – b/m H.L.Əkbərov